Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан
географічного факультету
_____ (М.Д. Заячук)
31 серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента
Організація туристичної діяльності

(назва навчальної дисципліни)

вибірковий

Освітньо-професійна програма : Менеджмент туристичної індустрії
Спеціальність: D3 Менеджмент
Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти : перший (бакалаврський)
Факультет на якому здійснюється підготовка фахівців: географічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма освітнього компонента «Організація туристичної діяльності» складена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю D3 «Менеджмент» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Менеджмент туристичної індустрії» затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 8 від 28 червня 2025 року).

Розробник: Паламарюк Марія Юріївна, асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат географічних наук.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни: Паламарюк Марія Юріївна, асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат географічних наук.

Затверджено на засіданні кафедри економічної географії та екологічного менеджменту
Протокол № 1 від "28 " серпня 2026 року
Завідувач кафедри _____ **Валерій РУДЕНКО**
(підпис)

Схвалено
навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від "31 " серпня 2026 року

Голова навчально-методичної ради
географічного факультету _____ **Наталя АНДРУСЯК**
(підпис)

Мета освітнього компонента: формування системи теоретичних знань та практичних навичок щодо організації і технології туристичного бізнесу в умовах конкуренції на ринку туристичних послуг, а також вирішення конкретних соціально-економічних завдань, що виникають у сфері туристичної індустрії в процесі заснування власного туристичного бізнесу і управління туристичними підприємствами.

Результати навчання

Вивчення курсу доповнює формування у фахівців компетентності щодо системного мислення у галузі організації туристичної індустрії, відпрацювання усіх складових організаційно-технічного забезпечення, туристичного супроводу та організації якісного обслуговування туристів, гарантування та забезпечення безпеки туристів під час туристичних подорожей, використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій з метою планування, розробки, організації та просування турів.

Загальні компетентності:

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 17. Здатність управляти підприємствами (організаціями) туристичної індустрії (та їх підрозділами) через реалізацію функцій менеджменту на основі володіння технологіями організації туристичної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6. Виявляти навички організаційного проектування.

Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3	5	90	30	30			30		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	с	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Організаційні основи функціонування туристичного бізнесу												
Тема 1. Вступ. Сутність організації в туризмі	7	2	2			3						
Тема 2. Глобальний та національний рівень організації туристичного бізнесу	7	2	2			3						
Тема 3. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність	7	2	2			3						
Тема 4. Організаційні основи створення туристичного підприємства	11	4	4			3						
Тема 5. Управління туристичним підприємством	11	4	4			3						
Разом за змістовим модулем 1	43	**14**	**14**			15						
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти організації туристичного бізнесу												
Тема 6. Організація роботи операторів та агентів туристичного ринку.	11	4	4			3						
Тема 7. Співпраця туристичного підприємства з постачальниками туристичних послуг та її документальне оформлення.	11	4	4			3						
Тема 8. Організація надання послуг розміщення.	11	4	4			3						
Тема 9. Організація харчування туристів.	7	2	2			3						
Тема 10. Організація транспортного обслуговування.	7	2	2			3						
Разом за змістовим модулем 2	47	**16**	**16**			15						
ВСЬОГО	90	**30**	**30**			30						

Тематика лекційних занять

Тема 1. Вступ. Сутність організації в туризмі

1. Поняття та соціально-економічна природа туризму.
2. Туризм як галузь національної економіки.
3. Поняття організації та організаційної діяльності в туризмі.
4. Основні суб’єкти туристичного ринку.
5. Туристичний продукт: сутність та складові.
6. Нормативно-правова база туристичної діяльності (зокрема Закон України «Про туризм»).

Тема 2. Глобальний та національний рівень організації туристичної діяльності

1. Міжнародний туризм та його сучасні тенденції розвитку.
2. Роль міжнародних організацій у розвитку туризму (зокрема Всесвітня туристична організація (UNWTO)).
3. Туристична політика держави.
4. Система органів державного управління туризмом в Україні.
5. Регіональні особливості розвитку туристичного бізнесу.
6. Інтеграційні процеси в міжнародному туристичному середовищі.

Тема 3. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність

1. Державне регулювання туристичної діяльності: сутність та інструменти.
2. Ліцензування та сертифікація в туризмі.
3. Податкова політика в сфері туризму.
4. Стандартизація та контроль якості туристичних послуг.
5. Захист прав споживачів туристичних послуг.
6. Державні програми підтримки розвитку туризму.

Тема 4. Організаційні основи створення туристичного підприємства

1. Види туристичних підприємств (туроператор, турагент, екскурсійне бюро тощо).
2. Етапи створення туристичного підприємства.
3. Організаційно-правові форми господарювання.
4. Бізнес-планування в туризмі.
5. Формування туристичного продукту.
6. Партнерські відносини з постачальниками послуг (готелі, перевізники, страхові компанії).

Тема 5. Управління туристичним підприємством

1. Сутність та функції управління в туризмі.
2. Організаційна структура туристичного підприємства.
3. Планування та прогнозування діяльності.
4. Маркетинг у туристичному бізнесі.
5. Управління персоналом.
6. Контроль та оцінка ефективності діяльності підприємства.

Тема 6. Організація роботи операторів та агентів туристичного ринку

1. Поняття та функції туроператора і турагента.
2. Відмінності між туроператорською та турагентською діяльністю.
3. Формування, просування та реалізація туристичного продукту.
4. Агентські договори та комісійна винагорода.
5. Взаємодія туроператорів і турагентів.
6. Відповідальність суб’єктів туристичної діяльності перед споживачами.

Тема 7. Співпраця туристичного підприємства з постачальниками туристичних послуг та її документальне оформлення

1. Основні постачальники туристичних послуг (готелі, транспортні компанії, заклади харчування, страхові компанії тощо).
2. Договірні відносини з партнерами (контракти, угоди, протоколи намірів).
3. Особливості укладання міжнародних контрактів.

4. Ваучер як основний документ туриста.
5. Фінансові розрахунки та система взаєморозрахунків.
6. Ризики співпраці та способи їх мінімізації.

Тема 8. Організація надання послуг розміщення

1. Сутність та види засобів розміщення.
2. Класифікація готелів (зірковість, стандарти якості).
3. Організація роботи служби прийому та розміщення.
4. Бронювання місць у готелях.
5. Обслуговування туристичних груп.
6. Міжнародні стандарти якості готельних послуг.

Тема 9. Організація харчування туристів

1. Форми організації харчування (BB, HB, FB, AI тощо).
2. Типи підприємств ресторанного господарства.
3. Особливості організації харчування туристичних груп.
4. Національні особливості харчування туристів.
5. Спеціальні види харчування (дієтичне, дитяче, релігійне).
6. Контроль якості та безпеки харчових послуг.

Тема 10. Організація транспортного обслуговування

1. Види транспорту в туризмі (авіаційний, залізничний, автомобільний, морський, річковий).
2. Організація перевезення туристів.
3. Чартерні та регулярні рейси.
4. Трансфер як складова туристичного обслуговування.
5. Документальне оформлення транспортних послуг (квитки, страхування).
6. Безпека перевезень туристів.

Тематика практичних занять з переліком завдань

Тема 1. Вступ. Сутність організації в туризмі

1. Скласти схему структури туристичного ринку України.
2. Визначити складові туристичного продукту для обраного туру.
3. Проаналізувати основні положення Закону України «Про туризм».

Тема 2. Глобальний та національний рівень організації туристичного бізнесу

1. Проаналізувати статистику міжнародного туризму (за даними Всесвітня туристична організація).
2. Охарактеризувати структуру державного управління туризмом в Україні.
3. Підготувати презентацію про туристичну політику однієї з країн ЄС.

Тема 3. Основні важелі впливу держави на туристичну діяльність

1. Розробити схему механізмів державного регулювання туризму.
2. Проаналізувати процедуру ліцензування туроператорської діяльності.
3. Визначити інструменти підтримки малого туристичного бізнесу.

Тема 4. Організаційні основи створення туристичного підприємства

1. Розробити покроковий алгоритм створення туристичного підприємства.
2. Визначити оптимальну організаційно-правову форму для турфірми.
3. Скласти структуру бізнес-плану туристичного підприємства.

Тема 5. Управління туристичним підприємством

1. Розробити організаційну структуру турфірми.
2. Скласти план маркетингових заходів для просування туру.
3. Розрахувати показники ефективності діяльності підприємства.

Тема 6. Організація роботи операторів та агентів туристичного ринку

1. Порівняти функції туроператора і турагента.
2. Розробити приклад агентського договору (структурно).
3. Розрахувати комісійну винагороду турагента.

Тема 7. Співпраця туристичного підприємства з постачальниками туристичних послуг

1. Розробити схему взаємодії туроператора з готелем.
2. Скласти зразок туристичного ваучера.
3. Визначити основні пункти міжнародного контракту з партнером.

Тема 8. Організація надання послуг розміщення

1. Порівняти види засобів розміщення.
2. Розробити алгоритм бронювання номерів для групи туристів.
3. Проаналізувати стандарти якості готельного обслуговування.

Тема 9. Організація харчування туристів

1. Порівняти системи харчування (BB, HB, FB, AI).
2. Розробити меню для туристичної групи з урахуванням національних особливостей.
3. Скласти схему організації харчування в турі.

Тема 10. Організація транспортного обслуговування

1. Порівняти переваги різних видів транспорту в туризмі.
2. Розробити логістичну схему перевезення туристів.
3. Розрахувати вартість трансферу для групи.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Тема	**Завдання**	**Кількість годин**
1	Історія організації туристичної справи у світі й Україні	3
2	Міжнародні організації, які координують туристичну діяльність. Участь України у глобальному співробітництві у сфері туризму	3
3	Державна туристична політика України та її складові	3

4	Характеристика основних технологічних процесів на туристичних підприємствах	3
5	Ліцензування – як важіль підвищення якості роботи туристичного підприємства	3
6	Діяльність туристичних підприємств в умовах конкуренції на ринку туристських послуг	3
7	Специфіка роботи туристичного оператора та туристичного агента	3
8	Фактори, що впливають на поведінку покупця	3
9	Основні якості працівників служби сервісу	3
10	Організація надання послуг харчування в туризмі	3

Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до тематичного і підсумкового контролю.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Методи навчання і викладання:

Словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

Практичні заняття.

Бізнес-кейси (індивідуальні або командні).

Наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

Робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

Самостійна робота над питаннями, окресленими програмою ОК.

Підготовка тез/доповіді на конференцію.

Тренінги від запрошених стейкхолдерів.

Реферативні та пошукові дослідження.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового контролю:

- ***методи усного контролю***: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань, кейсів, представлення аналітичних завдань.

- ***методи письмового контролю***: контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, виконання вправ, написання есе,

- ***методи самоконтролю***: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю

Форми поточного контролю – тести, письмові роботи (тематичні, модульні), усне індивідуальне та фронтальне опитування.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Організація туристичної діяльності», представлений на електронній платформі https://moodle.chnu.edu.ua

Форма підсумкового контролю – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)												Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	МКР 1	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	МКР 2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовий модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів за модуль 1 та модуль 2 складає: модуль – 60, з них за практичні роботи – 30 балів (по 3 за кожну практичну), за самостійну роботу – 20 балів (по 2 бали за кожну) та МКР оцінюється у 10 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Зараховано	A (90-100)	зараховано

	B (80-89)	зараховано
	C (70-79)	зараховано
	D (60-69)	зараховано
	E (50-59)	зараховано
Незараховано	FX (35-49)	(не зараховано) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(не зараховано) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Перелік питань для самоконтролю і контролю навчальних досягнень студентів

1. Що таке туристичний бізнес і які його основні компоненти?
2. Які основні фактори, що впливають на розвиток туристичного бізнесу?
3. Охарактеризуйте типи туристичних послуг, які пропонуються в туристичному бізнесі.
4. Що таке туризм і які його основні види?
5. Які основні етапи організації туристичної діяльності?
6. Які особливості планування та управління туристичним бізнесом?
7. Як формуються ціни на туристичні послуги?
8. Що таке туристичний продукт і які його основні складові?
9. Як класифікуються туристичні компанії?
10. Які принципи маркетингу використовуються в туристичному бізнесі?
11. Як визначається цільова аудиторія в туристичному бізнесі?
12. Що таке туристична дистрибуція і які канали збуту використовуються в туризмі?
13. Які особливості організації готельного бізнесу?
14. Як функціонує туристичний агент і в чому його роль на ринку туризму?
15. Як проводиться просування туристичних послуг на ринку?
16. Що таке екологічний туризм і як він впливає на організацію туристичного бізнесу?
17. Яка роль інформаційних технологій в розвитку туристичного бізнесу?
18. Як здійснюється планування ресурсів в туристичному бізнесі?
19. Які основні принципи управління якістю в туристичному бізнесі?
20. Як оцінюється конкурентне середовище туристичної індустрії?
21. Які особливості маркетингових стратегій в туристичному бізнесі?
22. Які ризики існують при організації туристичного бізнесу?
23. Що таке туроператор і яка його роль в організації туристичних поїздок?
24. Як визначити потреби та уподобання туристів при створенні нових турів?
25. Які функції виконує туристичний оператор в рамках своєї діяльності?
26. Як розробляється туристична пропозиція для клієнтів?

27. Які критерії вибору партнерів для туристичного бізнесу?
28. Як оцінюється ефективність маркетингових кампаній в туризмі?
29. Які основні елементи фінансового планування в туристичному бізнесі?
30. Як визначаються строки реалізації туристичних послуг?
31. Як розвивається цифровий маркетинг у сфері туризму?
32. Як здійснюється управління персоналом в туристичних компаніях?
33. Які вимоги до готелів та інших засобів розміщення туристів?
34. Що таке туризм на основі діяльності і як він реалізується в бізнесі?
35. Які основні стратегії розвитку для туристичних компаній?
36. Як визначити ціноутворення для різних категорій туристичних послуг?
37. Які особливості ведення бізнесу для екскурсійних гідів та туристичних агентів?
38. Як забезпечити безпеку туристів під час організації турів?
39. Як визначаються напрямки туризму в залежності від потреб туристів?
40. Які є методи дослідження туристичного ринку?
41. Які критерії є важливими для оцінки успіху туристичного бізнесу?
42. Як взаємодіяти з державними органами для розвитку туристичної інфраструктури?
43. Як використовувати соціальні мережі для просування туристичних послуг?
44. Як створюються і продаються туристичні пакети?
45. Які основні бар'єри для розвитку туристичного бізнесу в Україні?
46. Як здійснюється управління репутацією туристичних компаній?
47. Як планується сезонність туризму і як це впливає на туристичні компанії?
48. Які особливості організації медичного туризму?
49. Як обчислюються витрати на створення туристичного продукту?
50. Яким чином забезпечується лояльність клієнтів в туристичному бізнесі?

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/) здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Рекомендована література:

1. Адміністративний менеджмент та організаційні структури управління в туризмі: навч. посіб. / уклад.: М.Ю. Паламарюк, М.О. Ячнюк. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 232 с. URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12092
2. Мандюк, Л. І., Манюк Н.В. Менеджмент у туризмі: навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/06/Mandiuk-Manko-Menedzhment-u-turyzmi-book-2022.pdf
3. Управління в галузі туризму: навч.-метод. Матеріали. ХНУ ім. В. Н. Каразіна. https://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/a79dc184c4ede6e422cea42aaa95474f.pdf
4. Горіна Г. О. Розвиток ринку туристичних послуг України в умовах просторової поляризації. Дис…. д-рекон. наук : 08.00.03. Дніпро, 2017. 493URL:https://duan.edu.ua/images/head/Science/UA/Academic_Council/D_08_120_0/19250.pdf
5. Організація туризму: підручник. І.М. Писаревський,С.О. Погасій, М.М. Поколодна та ін.; за ред. І.М. Писаревського. Харків : ХНАМГ, 2008. 541 с URL:https://eprints.kname.edu.ua/10928/1/0%A3%D0%A0.pdf

6. Про туризм. Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР зі змінами. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text
7. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження КМУ від 16.03.2017 № 168-р URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#n9
8. Юхновська Ю. О. Збалансований розвиток потенціалу туристичної галузі України: теорія, методологія, практика. Дис… д-р екон. наук : 08.00.03. Дніпро, 2021. 588 с. URL:https://ndch.diit.edu.ua/upload/df
9. Прохорова В., Проценко В., Давидова О. Інноваційні стратегії розвитку підприємств туристичної галузі як креативна форма організація підприємницької діяльності / Вісник економіки транспорту і промисловості. Збірник науково-практичних статей. Вип. 63. 2018. С. 207-215.
10. Галасюк С.С. Стандартизація, сертифікація туристичних послуг та ліцензування туристичної діяльності : навчальний посібник. Одеса : Астропринт, 2011. 234 с.
11. Герасименко В.Г., Галасюк С.С. Організація надання туристичних послуг : навчальний посібник. Одеса : Атлант, 2014. 242 с.
12. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу. Навчальний посібник . – К.: Центр учбової літератури, 2007.
13. Коваль П.Ф., Андрєєва Г.П. Технологія туристичної діяльності: опорний конспект лекцій. Чернігів, 2006.
14. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-х частинах / Руденко В.П., Вацеба В.Я., Підгірна В.Н. та ін. Чернівці: Чернівец. Нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2019. 504 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт бази українського законодавства в Інтернет. URL : www.lawukraine.com
2. Офіційний сайт електронної бібліотеки. URL : www.lib.com.ua
3. Офіційний сайт інституту економічних досліджень і політичних консультацій. URL : www.ier.kiev.ua
4. Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. URL : www.lsl.lviv.ua
5. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL : https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA
6. Офіційний сайт наукової бібліотеки Донецького університету. URL : www.library.dongu.donetsk.ua
7. Офіційний сайт наукової бібліотеки ім. Максимовича. URL : www.lib-gw.univ.kiev.ua.
8. Офіційний сайт Національного інституту стратегічного дослідження при Президентові УКРАЇНИ. URL : http://www.niss.gov.ua/articles/245/
9. Офіційний сайт національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова. URL : www.uceps.org
11. Офіційний сайт урядового порталу Кабінету Міністрів України. URL : www.kmu.gov.ua

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ "Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича" https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf;

✓ "Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича" https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-

vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/